

2016. júniusi mérnök évfordulók, emléknapok

1. – 160 éve született Steinhardt Antal építész

Pesten született Steinhardt Antal (1856-1928) építész, kinek munkásságára alapvetően a késő-historizmus formajegyei jellemzőek. A Műegyetemen végzett, ezt követően Lang Adolffal társult. Együttműködésük elsősorban színházépítéseket eredményezett: pesti Magyar Színház; a Katolikus Kör épülete, a pécsi Nemzeti Színház és a szegedi Kultúrpalota.

2. – 130 éve született Székely Hugó mérnök

Budapesten született Székely Hugó (1886-1982) építőmérnök. Nevéhez fűződik a marosvásárhelyi kultúrpalota vasbeton szerkezetének tervezése, a budapesti Carlton Szálló, a Gellért Szálló, a Pesti Kereskedelmi Bank, a tordai cementgyár szerkezeteinek tervezése, építésvezetése. A bánhidai erőmű, a peremartoni kénsavgyár, a várpalotai széntorony statikai tervei mellett több híd, víztorony és a hajdúnánási gabonasiló terveit is ő készítette.

5. – Környezetvédelmi világnap

1972-ben e napon nyílt meg Stockholmban „Ember és bioszféra” címmel az ENSZ környezetvédelmi világkonferenciája. Az emberi környezettel foglalkozó konferencia június 5-ét nemzetközi környezetvédelmi nappá nyilvánította.

5. – 130 éve született Onczay László mérnök

Rudnokon született Onczay László (1886-1964) erdőmérnök, aki megépíttette a Füzért Sátoraljaújhellyel összekötő ún. Hegyközi-vasutat, mellyel feltáratlan erdőségek fatermelését kapcsolta be a fogyasztásba és lehetővé tette a közeli perlit-telepek bányászatát. A Pálházán létesített iparteleppel és a hollóházai kőedénygyár modernizálásával stb. az uradalmat az ország egyik mintaszerű gazdaságává fejlesztette. Több tanulmányát a Sátoraljaújhelyen megjelent Magyar Erdőgazda c. szaklap közölte.

6. – 100 éve született Fekete Sándor mérnök

Makón született Fekete Sándor (1916- 1973) bányamérnök. Az ország különböző bányáiban dolgozott: az aknaszlatinai sóbányában, a tótosbányai ércbányában, a nagybányai aranyérc-feldolgozóban, 1944 után Brennbergbányán, Oroszlányban és Tatabányán. Oroszlányban koncentrált fejlesztési módot dolgozott ki és alkalmazott az ottani vasérctelep egy vágatrendszerrel való lefejtésére. 1957–1964 között az Úrkúti Mangánércbánya főmérnöke volt. Munkatársaival kidolgozta az úrkúti karbonátos mangánérc hidrometallurgiai feldolgozásának egy új változatát. 1964-től haláláig a Bányászati Kutató Intézet főosztályvezetője volt. Szakirodalmi munkássága ma is forrásértékű.

9. – Akkreditációs világnap

A megfelelőség-értékelő szervezetek felkészültségének és alkalmasságának értékelése a nemzeti műszaki infrastruktúra és a fogyasztóvédelem meghatározó eleme. Június 9-e a világ országai nemzeti akkreditáló testületei és az akkreditált szervezetek világnapja, amelyről több mint száz ország akkreditáló testületei emlékeznek meg idén is.

10. – Villamosság nemzetközi napja

Az Európai Elektrotechnikai Egyesületek Szövetsége (EUREL) javaslatára e nap - a francia André Marie Ampère (1775-1836) halálának évfordulója - a villamosság nemzetközi napja. Ampérenak nagyon fontos szerepe volt villamosság, az elektrotechnika alapösszefüggései felfedezésében és megfogalmazásában.

13. – Feltalálók napja

A Magyar Feltalálók Egyesülete e napot a „Magyar Feltalálók Napjának” nyilvánította, annak emlékére, hogy a Nobel díjas Szent-Györgyi Albert (1893-1986) egyetemi tanár az „Eljárás jól eltartható nagy C-vitamintartalmú készítmények előállítására” c. találmányi bejelentését 1941. június 13-án tette meg, amely útjára indította az emberiség egyik legfontosabb gyógyszerét, a C-vitamint. Nincs ezen kívül még egy magyar szabadalom, amely ekkora hatású lett volna az innováció terén.

20. – 120 éves a Szabadalmi Közlöny

1896-ban e napon a Magyar Királyi Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjaként megjelent a Szabadalmi Közlöny első száma. A jogtód Szabadalmi Közlöny és Védjegyértékesítő elektronikus formában, díjmentes hozzáféréssel a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (www.sztnh.gov.hu) honlapján is megjelenik.

24. – 180 éve született Fábián János mérnök

Olláron született Fábián János (1836-1902) mérnök. 1867-ben állt a Közmunka- és Közlekedésügyi Minisztérium szolgálatába. 1882–99 között a Magyar Mérnök- és Építész-egylet igazgatója, 1899–1902-ben alelnöke. Emlékére az egylet 1902-ben Fábián-díjat alapított.

26. – 140 éve született Ray Rezső építész

E napon született Ray Rezső (1876-1939) építész, akinek műveiben a szecessziós formaképzés keleti elemekkel vegyült. Ő tervezte a budafoki Törley-kastélyt és –mauzóleumot, a kolozsvári postapalotát, és a józsefvárosi telefonközpont épületét.

29. – Design világnapja

A Design világnapját az Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetsége, az International Council of Societies of Industrial Design hirdette meg, alapításának 50. évfordulója alkalmából. Az 1957-ben, Londonban alapított ICSID (www.icsid.org) egy non-profit nemzetközi szervezet, amely ötven ország közel százötvenezer designerét képviseli.

29. – Duna nap

A Duna térsége Európa második legnagyobb vízgyűjtője, a folyó 10 országon, 4 fővároson folyik keresztül, a benne folyó víz még további 9 államból származik, és ezzel 19 országot és 81 millió kulturális, nyelvi és történelmi szempontból is sokszínű embert kapcsol össze. A Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (International Commission for the Protection of the River Danube – ICPDR) kezdeményezésére a Duna Védelmi Egyezmény aláírásának évfordulóján tartják minden évben Duna nap és a hozzá kapcsolódó rendezvényeket. E napon nem csak a szakemberek, hanem egész társadalmunk figyelme a vízre, vízügyekre és kiváltképp a Dunára irányul.

29. – 140 éve született Kadic Ottokár geológus

Opazován született Kadic Ottokár (1876-1957) geológus. 1904-től a Földtani Intézet munkatársa. Szeleta-barlangban végzett kutatásaival megindította a hazai barlang és ősemberkutatást. Szorgalmazta, hogy a barlangokat rendezzék és kapcsolják be az idegenforgalomba. Megindította a Barlangkutatás c. folyóiratot. Kedvező véleménye irányította a figyelmet a balatonfüredi barlangra. 1930-ban - felfedező - Kéry Gábor asztalosmester kérésére a Földtani Intézet megbízásából átvizsgálta, amelyet 1934-ben kitisztítottak, így látogathatóvá tették. Kéry Gábor és Kadic Ottokár emlékére 1983-ban a barlang bejáratánál táblát helyeztek el.

Felhasznált irodalom:

- Évfordulóink a műszaki és természettudományokban 1994. és 1999. – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága
- História – Tudósnapár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók - <http://tudosnapar.kfki.hu/historia/>
- Mérnökök évfordulói 2015-ben – Magyar Mérnöki Kamara (www.mmk.hu) Történeti Bizottsága
- Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- Magyar Életrajzi Lexikon – 1967. – Akadémiai Kiadó
- Egyéb életrajzi források

Készítette: Sipos László